

UNITÁRIUS ÉLET

II. ÉVFOLYAM. 3. SZÁM

1948. MÁRC. 15

AZ 1848. XX. TÖRVÉNYCIKK

20. TÖRVÉNYCZIKKELY. A Vallás dolgában.

A XIX. század reformtörekvései során egyre gyakrabban került napirendre a vallásfelekezetek jogegyenlősége és viszonyossága elve, mint olyan gondolat, amely a szabadság szellemének egyik megnyilatkozása. A nemzet alkotmányos szabadságáért folytatott harcban a politikai és vallás szabadságáért folytatott küzdelem együtt haladt. Már az 1830. évi országgyűlésen Bihar követe, Beöthy Ödön felszólal a vegyes házasságoknál, a gyermekek vallásánál és az áttéréseknél előforduló katolikus visszaélések ellen. A következő két évtizedben e megnyilatkozások egyre szaporodtak. A hangulat, még a katolikus vallású követeiben is a protestánsok mellett nyilatkozik meg. A kor nagy szellemi küzdenek a békesség és egyetértés helyreállításáért, de a katolikus főpapok által befolyásolt főrendi tábla Wesselényi Miklós, Széchenyi István és társai harcai ellenére sem pártol semmiféle reformjavaslatot.

1848. március 15. után a katolikus ellenállás meggyengült. A nemzet a visszanyert szabadság levegőjében mindjárt arra gondol, hogy e régi sérelmet kiengesztelje. A nemzeti közvélemény és az 1848. évi magyar kormány egyet akartak. A katolikus alsó papság sem akadályozta, sőt helyeselte a tökéletes vallásfelekezetek biztositását. Zsibinszky Mihály állapítja meg a törvény létrejöttét vizsgáló tanulmányában a következőket: „Az 1848-iki törvényhozás arra törekedett, hogy a hazai felekezetek egymással békességben élhessenek, hogy egymásnak haladását és érvényesülését ne gátolják. Az államot pedig meg akarták szabadítani azon szemrehányástól, hogy az egyik felekezetet gazdagon dotálja, míg a többiek iránt mostohán viseli magát. Azért törülte el az „államvallás” intézményét, hogy az egyenlőség kimondása által milliók szívéből gyökeresen kiirtsa az egymás elleni acsarkodásnak, a neheztelésnek és az irigykedésnek csíráit is.

Szabad egyház, szabad államban: féle elvet csak úgy lehet megvalósítani, ha az állam nem avatkozik az egyházak belügyeibe, se autonóm közigazgatásába, se dogmaiba, leg-

1. §. Az unitária vallás törvényes bevett vallásnak nyilvánítottatik.

2. §. E hazában törvényesen bevett minden vallásfelekezetekre nézve, különbség nélkül, tökéletes egyenlőség és viszonyosság állapítottatik meg.

3. §. Minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségai, közállodalmi költségek által fedeztessenek, s ez elvnek részletes alkalmazásával a ministerium az illető hitfelekezetek meghallgatásával a közelebbi törvényhozás elibe kiterítendő törvényjavaslatot fog előterjesztetni.

4. §. A bevett vallásfelekezetek iskoláiba járhatás, vallás-különbség nélkül, mindenkinek költségmentesen megengedettetik.

5. §. A ministerium rendelkezni fog, hogy a bevett vallásokat követő katonák saját vallásu tábori lelkészekkel láttassanak el.

6. §. Az 1844: 3dik törvényczikknek rendelete a görög nem egyesült vallásokra is kiterjesztetik.

7. §. Ha valamely község görög szertartásu lakosainak bár nagyobb része fogja jövőben hitvallását megváltoztatni, — illy esetben a községi egyház az előbbi valláson hátramaradt lakosok birtokában hagyandó; — a menyiben tehát a legújabb időkben is hasonló esetek közigazgatási tárgyalás alatt volnának, azok a fenebbi elvek szerint lesznek elintézendők; de ezen törvény elveinél fogva jelen állapotot visszahatólag foglalások által háborítottatni meg nem engedtetik, — s azért, a melly egyháznak iránt folyó évi január első napjáig vagy kérdés nem támasztatott, vagy közhatalosi elintézés jött közbe, azok kérdés alá többé nem vétethetnek.

8. §. A görög nem egyesülteknek vallásbeli és iskolai ügyeik iránti intézkedési joga is az álladalom felügyelése mellett ezennel biztosítottván, e czélból a magyar felelős ministerium lehető legrövidebb idő alatt, mindenesetre pedig a legközelebb tartandó országgyűlése előtt, egybehivandja az összes felekezet által választandó egyházi gyűlekezetet (congressust), mellynek tagjai addig is, míg annak szerkezete törvény által rendeztetni fog, ez úttal, a különböző nyelvű népességre való tekintettel, olly arányban választandók, hogy az egyházi osztályból 25, a világiból 75, s ezek közzé a határosvidekekről 25 követ küldessék.

feljebb a felügyeletét gyakorolja egyenlő elvek szerint valamennyi felett. De ezt is csak azon szempontokból, hogy az autonomia leple alatt az illető egyházak, sőt nem követnek-e el törvényellenes dolgot.

Az unitárius egyház értékes munkájára e korszak lapjai is felfigyelnek s így Helmezy ismert lapja, a Jelenkor 1832. évi 75-ik számában

elismeréssel ír a Marosszecken, Nyárácszentlászlón tartott zsinati főtanácsai üléseinkről.

A vallásügyi tárgyalások keretében, Berég vármegyében, amint azt az országgyűlési irásai-ban, II. kötet 273—724. lapjain dr. Kiss Ernő: Az unitárius vallás törvénybe iktatása a pozsonyi országgyűlésen c. Keresztény Magvető XLI. kötete 159. és

köv. lapjain megjelent tanulmánya nyomán olvassuk, — „még azt is kívánja meghatározni, hogy minden Keresztény Vallásbéli Papok, legyenek azok akár Evangelicusok, akár Görög Szertartásuak, a Fundus Religionariusból a Római Catholicus Papokkal egyenlően fizetessenek és minden Keresztény a két magyar Hazában, (minthogy Erdélynek Magyar Országához léendő visszacsatolása reményeltetik) az Unitáriusokat is, kik Erdélyben Törvény által bevételtek, ide értvén, egyenlő Jussal birjon”.

Bereg megye kívánsága erős és határozott. Radikálisan kívánja, hogy ne csak a sérelmek esetenkénti orvoslásával foglalkozzék a követek ülése, hanem rendezze a vallásügyet véglegesen és a Két Magyar Hazában minden keresztény „egyenlő jussal birjon!”

A rendek érezték, hogy az unitáriusok ügyét akik Erdélyben már évszázadok óta törvényesen bevételtek, rendezni kell. Az 1839/40. évi diétán már foglalkoznak vele, nehogy az 1836. évi XXI. tc.-ben rendeltettek a visszacsatolás rendjén „megszorítólag” ne magyarazzák, egy törvényjavaslat felterjesztését határozzák meg az alábbiakban:

„Az unitárius vallás törvényesített vallásnak nyilatkoztatik; ennél fogva:

„Az unitária vallást követők a magyar szent korona alatt vallásukat mindenütt szabadon és nyilvánosan gyakorolhatják.

2. Mindazon polgári jogokkal egész kiterjedésében ezennel felruháztatnak, melyekkel a keresztény vallású törvényesített egyéb felekezeten levő hazai polgárok birnak”. Bár e nagy kérdést csak közigazgatási vonatkozásban akarta rendezni az alsó tábla, a főrendek mereven elzárkóztak a javaslat elől.

Függőben marad az unitárius vallás elismerése kérdése a későbbi, 1843/44. évi országgyűlésen. Az 1843. évi jún. 14-i 18. kerületi ülésben kimondják, a görög nem egyesültek vallásügyi sérelmeinek tárgyalása után, hogy rátértek az unitárius vallás ügyére és kimondták, hogy az 1839/40. évi országgyűlés alsó táblájának üzenetét és törvényjavaslatát ismét felküldik a főrendekhez. E határozatot az alsó tábla egyhangúan hozta meg. Most változatosság kedvéért a főrendek e kérdésben kedvező álláspontot foglaltak el, — a vallásszabadság nagy gondolata, harcoga, Eötvös József is mellette foglalt állást s 1843. szept. 20-án lefolyt tanácskozásukon a javaslatot elfogadják szótöbbséggel, kimondván, hogy az „unitáriusok bevételét, mint amely a haza boldogságára s virágzására, nemzeti-ség emelésére oly jótékony hatást fog gyakorolni, kár nélkül a részek visszacsatolásáig nem halaszthatni”. A király azonban, mint minden vallásügyi kérdésben, ebben is is-

mert merev álláspontját foglalta el, s a javaslatot nem szentesítette s így az nem emelkedhetett törvényerőre.

Az alsó tábla 1848. márc. 31-én kezdi meg a törvényjavaslat tárgyalását. Batthányi Lajos miniszterelnök Eötvös, Széchenyi, Deák miniszterei kíséretében Bécsben tárgyal, így a javaslatot Kossuth Lajos terjeszti elő. Előadja röviden, hogy mivel a jelen országgyűlés missziójához tartozik „mindazon lépések megtétele”, melyek által a rend és béke fenntartása biztosítandó, két törvényjavaslatot terjeszt elő, a mindkét hitvallású protestánsok és óhitű görögök megnyugtatására. Az egyikben az unitáriusok vallása is bevételtek a többi vallások sorába.

A későbbi törvényre lett két javaslat nyolc szakaszból áll, mely első szakaszában az „unitária vallás” törvényesen bevett vallásnak való nyilvánításáról intézkedett.

E törvény befejezi azt a jogalkotást, amit az 1568. évi tordai és az 1571. évi marosvásárhelyi erdélyi országgyűlések megteremtettek, amikor az Erdélyben már említett idő óta törvényesen bevett unitárius vallást, Erdélynek Magyarországgal történt uniója után, Magyarországon is törvényesen bevettnek nyilvánította.

Az előterjesztett törvényjavaslatot az alsó tábla egyhangúlag, minden megjegyzés nélkül fogadta el. A főrendiházban Scitovszky János későbbi primás, akkor pécsi püspök szóval fel ellene és lelkes segítőitársai, Ocskay Antal kassai és Fogarassy Mihály szkodári püspökök, — Tihanyi Ferenc, Teleki Domokos és Vay Miklós protestáns főurak a javaslat mellett nyilatkoztak meg.

Hosszú és időszerűtlen volna e kor szelleme harcát most újra felidézni, mely néhány nap alatt fergeges ellentétet, üzenetet, petíciót váltott ki, s végül is azt eredményezte, hogy a javaslat eredeti alakjában terjesztetett fel április 8-án a király elé szentesítés végett.

A törvényt, április hó 11-én, Pozsony városában a király is szentesíti a katolikus főpapok óvástétele ellenére, ami országszerte megnyugvást és örömet keltett.

Az 1848. évi XX. törvénycikket a korabeli egyházi sajtó is örömmel üdvözlö. A Protestáns Egyházi és Iskolai Lap 1848. évi április hó 16-án megjelent számában (szerkesztők Székács József és Török Pál) valószínűleg a szerkesztők egyike jegyzi fel a következőket:

„A’ legújabb törvénycikk a’ vallás dolgában egyik szüleménye a’ ránk virradt azon szabadságnak, mely a’ lelkiismeretről s az istentiszteletéről leoldá a bilincseket. Elfogadjuk — részünkről legalább — mind az öt paragraphusát s ha hálát kíván éte a’ haza, s még inkább a menny, mely a’ törvényhozók lelkeit vezérle, nem késünk azt meg-

adni önként, örömezt, szívünk teljességéből”.

„A’ magyar hazában mindenkinek lelkiismereti s istentiszteleti szabadsága elismertetik s biztosítottik. Jöjjön aztán a’ világ bármely sarkából bármely felekezet embere, az azonnal tudni fogja, miként oly országba lépett, melynek határain belül mindenki hitének, lelkiismeretének s istentiszteletének szabadsága elismerve van”.

A törvény végrehajtására már Eötvös József vallás- és közoktatásügyi miniszter kísérletet tett, amikor is Pestre 1848. aug. elsejére értekezletet hív egybe a törvény 3. §-a végrehajtására. A protestáns egyházak e tárgyban közös tanácskozást folytattak a miniszter kezdeményezésére, mely több előkészület után a pesti vármegyeház nagytermében tartott meg 1848. szept. 3-án. E tanácskozásokon az unitárius egyház is egyenrangú félként részt vett. A szabadságharc forgata azonban más gondot adott a nemzetnek. A törvénynek végrehajtására unitárius egyházunk viszonylatában első ízben csak a kiegyezés után került a sor, amikor is az 1869-ik költségvetési évben 5000 ft. segély állítatott be egyházunk részére.

A törvénycikk általános szabadságjogokat vallásügyi vonatkozásban biztosító rendelkezéseit a tökéletes egyenlőséget és viszonyosságot a magyar törvényalkotás egyik legértékesebb pillérének tartjuk. A vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségletei fedezésére vonatkozóan azonban egyetértünk a Keresztény Magvető 1870. évi V. kötete, szerkesztették Ferencz József és Kovácsi Antal, — névtelen krónikásának, az egyháznak nyújtandó állami segítségről írt alábbi fejtegetéseivel:

„Mi egyébaránt, őszintén szólva, éppen az egyház függetlensége és szabadsága érdekében helyesnek is tartjuk az egyházaknak teljesen önerejükre utalását. S midőn unitárius hitfelekezetünknek az állam segédkezéséből kizárása czéloztatott, csak a jogosság és méltányosság szempontjából szólaltunk fel, igazságtalannak és a méltányossággal ellenkezőnek látván, hogy míg némely hitfelekezetek az állami segédlemben részesültek, másoktól megvonassék”.

Továbbá, hogy amikor az államsegély megvonása „kivétel nélkül minden egyházra nézve békövetkezik, hisszük, hogy vallásközönségünk ügyében semmi változást nem idézend elő; háromszázados életünk történelme ugyanis biztosít minket az iránt, hogy annak az erős akaratnak és buzgalomnak nyomán, melynek sugallatára egyes hitkönyaink mellett ekkleziáink és belső embereink magokat évi rendes segédlembel megrótták, e segédlemezést és önkéntes adót és kötelezettséget a szükség idején mindig készséggel sietnek teljesíteni”.

CENTENÁRIUMI ÜNNEPSÉGEINK

Aranyosrákosi Székely Sándor emlékezete

Az első magyar népképviselői országgyűlésen Pesten még 1848 folyamán megjelennek az új követek sorában egyházunk képviselői közül is többen, köztük nem kisebb emberek, mint Berde Mózsa, a népi kollektívum gondolata nagy harcosa, aki élete munkájával szerzett vagyonát e nemes cél megvalósítására hagyományozta és Pálffy János, az 1848/49. évek történetének későbbi neves krónikása, akit az alsóház alelnökévé is megválasztott.

A magyar parlament munkájában, azóta mint Erdély parlamentjében addig is, egyházunk hívei közül többen vettek részt, s az unitarizmus nemes hagyományaihoz híven, a haladás és fejlődés gondolatának voltak zászlóhordozói.

Ferencz József.

HIREK

HUSVÉT ünnepére Istentől sok áldást, békességet és megelégedést kívánunk lapunk olvasóinak.

▲ beküldött előfizetéseket köszönjük, kérjük a további támogatást.

Rádió közvetítette istentiszteletünket a Koháry utcai templomból március 7-én, a szolgálatot Barabás István lelkész végezte. Szórványokban lakó hiveink havonta egyszer a rádió vallásos félóra szolgálatában is hallgathatnak unitárius közvetítést.

Dr. Gimes Miklós egykori kedves tanítványunkat a Magyar Távirati Iroda ismert tudósítóját Magyarország Külügyminisztere követési titkárrá nevezte ki. Gratulálunk.

A Nőszövetség február havi műsoros összejövetele alkalmából ismét megtelt a Koháry-utcai gyülekezeti terem. A közönség Vadady Albertné üdvözlő szavai után nagy tetszéssel fogadta a változatos műsort, melynek keretében Varga Istvánné gitárszólókkal, Torday Tiborné énekszámokkal, Csiki Klára szavalattal, Buzogány János fuvolaszámokkal, Vadady Ágnes és Weress Ákos vídám jelenet előadásával működött közre. A konferansz nehéz feladatát Héczey Iván látta el nagy sikerrel.

Ezúttal nyugtazzuk a következő adományokat: Kálnoki Kis Jenőné, dr. Kálnoki Kis Jenő, Szilágyi Tiborné 10—10 frt; Kaposi Mária 7 frt; Maksay László 5 frt; Fejes Jenőné, Simonfay Sándor 4—4 frt; dr. Vaina Béláné 1 frt.

Ngypénteken d. e. istentiszteletet tartunk passióénekléssel.

KONFIRMÁCIÓS OKTATÁS a budapesti egyházközségben április 1-én d. u. 6 órakor a lelkészi irodában kezdődik. Jelentkezhetnek 17 életévüket betöltött fiúk és lányok.

Egyházi főhatóságunk az országos centenáriumi ünnepségekbe úgy kapcsolódik be, hogy megemlékezik azokról a nagy unitárius magyarokról, akik az 1848/49. évi forradalom és szabadságharc idején e nagy mozgalom előkészítésében és végrehajtásában részt vállaltak. E sorozat első előadásaként Aranyosrákosi Székely Sándor emlékeztétét idéztük febr. 28-án. Pethő István főjegyző imája után dr. Csiki Gábor püspöki-helynök tartotta meg emlékbeszédét, melyben idézte a nagy költő püspök életének és munkásságának jelentősebb eseményeit. E sokoldalú férfi, nemcsak Vörösmarty és társai előfutára volt a romantikus magyar eposz megteremtésében, hanem ő írta meg és adta ki nyomtatásban első ízben az „unitária vallás történetét” figyelemmel annak a nemzet történetéhez kapcsolódó vonatkozásaira. Dr. Csiki Gábor előadását nagyon szépen egészítették ki azok a gondosan megválogatott részletek, melyeket Szokolayné Tompa Márta olvasott fel „Székelyek Erdélyben” c. munkájából, mely nevét a magyar irodalom történetében megörökítette. Egyházi vonatkozás-

ban, azonban munkássága említettkén kívül a legjelentősebb, mint egyházi énekeskönyvünk reirormálása egyik munkásának, aki nemcsak gondos szerkesztő, hanem egyik legjelesebb egyházi énekszöveg írónk volt. Azok a régi szép és gyűlekezeteink által szívesen énekelte szövegek, melyek a Nagy Sándor által vezényelt egyszólamú karban szóltak meg, egyházi életünknek maradandó értékei: Szeret Imád magasztal... Miatyánk, ki fenn ragyogó magasság... Dicsőséges Ur Isten... Oh egyetlen egy Istenség... Szent Istenem tekints reám... Dicsőség Istennek...

Az ünnepségek további során a Koháry-utcai fűtött templomban március 9-én Gidó Béla „Bölöni Farkas Sándor, a forradalom előfutára”, március 13-án: Gyallay Pap Domokos: A Remény körül csoportosult írók: Kriza János, Gálffy Sándor, Kővári László, Jakab Elek, Szent-Iványi Mihály és márc. 16-án, dr. Szombatfalvy György: „Pálffy János 48-as székely generális” c. tartanak előadást d. u. 6 órakor.

Az előadásokról még megemlékezünk.

A Nőszövetség jubileuma. A Magyar Unitárius Nők Szövetsége március hó 14-én, vasárnap d. u. 5 órakor ünnepli fennállásának 25 éves jubileumát, centenáris ünnepéellyel egybekötve. Az ünnepélyen résztvesznek az egyesület alapító tagjai és a fővárosi társadalmi nőegyesületek képviselői.

Husvét ünnepén a budapesti és vidéki templomokban a szokott időben tartjuk az urvacsoraosztással egybekapcsolt istentiszteleteket. A hitek idejében elküldhetik az urvacsorához szükséges szeretetadományokat, a kenyeret és a bort, a lelkészi hivatalokba. A budapesti és pestszentlőrinci templomban ünnep másodnapján is osztanak urvacsorát.

Egyházköri tanácsunk márc. 17-én, szerdán d. u. 6 órakor tartja ülését, hogy a mezőgazdasági vásárral kapcsolatos kedvezményt a vidéki tagok kihasználhassák. Ezzel kapcsolatosan a nyugdíjbizottság ugyan aznap d. u. 4.30 órakor, az állandó vegyes bizottság pedig 16-án, kedden d. u. 4.30 órakor tartja ülését.

Budaörsön és Törökbálinton is telepedtek le az utóbbi időben hiveink nagyobb számban, s részükre a budapesti egyházközség lelkészei már több alkalommal tartottak istentiszteleteket. Budaörsön 20, Törökbálinton 47 lelket írtak eddig össze a beszolgáló lelkészek és lelkés világi segítőitársaik, köztük Torday Tibor budapesti presbiterünk is. Febr. 8-án Budaörsön, Máthé Lajos bölöni származású megbízott gond-

nok házában, febr. 22-én és márc. 7-én a ref. imaházban a budaörsi hitek, dr. Nemes Nagy Lajos hiteink házában márc. 7-én a törökbálinti hitek, részére tartatott istentisztelet. Husvét első napján, a ref. imaházban d. u. 2 órakor Budaörsön, husvét másodnapján d. u. 2 órakor pedig Törökbálinton tartanak urvacsoraosztással egybekapcsolt istentiszteletet.

A misszióházi diákétkeztetés céljára küldött természetbeni adományokért köszönetet mondunk Bajor János lelkész afiának és a füzegymati gyülekezet jószívű adakozóinak; Szabados Istvánné testvérünknek (Vámosmikola), valamint Lengyel Péter, Sipos János, Vargyas Domokos és Ács János afiainak (Egercsehi, Bánya-telep).

Az Unitárius Bibliakör tovább folytatja eredményes munkásságát. Minden hétfőn d. u. 5 órakor unitárius asszonyok gyűlnek össze dr. Csiki Gáborné lakásán (IX., Högyes-utca 3. II. em. 1.) s ott bibliaolvasás és magyarázat után rövid, érdekes, aktuális előadást is hallgathatnak, s szeretetmunkájuk révén a diákokthoz tagjai fehérműjét, ruháját, javítgatják, foltozzák az édesanya gondoskodó szeretetével.

IFJUSÁG.

Az Unitárius Misszió Ház Diákotthonának egyetemi és főiskolai hallgatói, február 22-én egésznapos vendégei voltak a pestszentlőrinci unitárius egyházközségnek. Az ifjak látták el a lelkészi szolgálatot is.

Pestszentlőrincben és Csepelen Jakab Dezső, Pestszentlőrincen Simó Tibor imádkozott és prédikált, kántorizált Kiss Julia. Délben a presbiterekkel együtt közös ebéd volt a pestszentlőrinci gyülekezeti teremben, mit a hivek áldozatos szívvél, közösen adtak össze. Délután 5 órai kezdettel az ifjak gazdag műsor keretében mutatkoztak be a természetzsufolásig megtöltő közönségnek. Komoly és tartalmas előadást hallottunk Kriza János korszakot alkotó munkásságáról. Az előadást kitöltötte a „Vadrózsák”-ból vett népmesék elmondása, népdalok előnéklése, népballadák elszavalása és székelv táncok bemutatása. Egy maj problémákkal foglalkozó előadás és egy egyfelvonásos vidám színmű egészítették még ki a műsort. Utána vidám jókedvvel táncolt az ifjúság, elfogyasztva közben az ebédhez hasonló bőséges vacsorát. Feledhetetlen és gazdag élmény részeseivé váltak mindazok, akik jelen voltak ezen a testvéri találkozón, amelyről elmondhatjuk, hogy édesanyák, édesapák és fiak meleg egymásratalálása volt. Egyetemi és főiskolai hallgatóinkról jól tudjuk, hogy nélkülözik a szülői otthont, annak melegét és szeretetét. Pestszentlőrincen izelítőt kaptunk arra nézve, hogy mindezt nagymértékben pótolhatjuk. Ifjúságunkról mostanában gyakran hallunk, sőt komoly szellemi megmozdulásokat tapasztalunk úgy egyesületi, mint más vonatkozásban. Pestszentlőrincen elismerésreméltó bizonyosságot tettek arról, hogy meg-sokasodott egyházi feladatainkból a rájuk eső részt vállalni kívánják. Támogatásunkkal segítsük munkájukban ezután is, átérzve nehéz szociális helyzetüket. Az ifjúság sohasem feledi el ezt a napot s meghatódottan mond köszönetet a pestszentlőrinci és hozzá tartozó gyülekezetek lelkesének, presbitériumának, asszonyainak és minden egyes tagjának, kérve a jó Istent, hogy áldja meg valamennyiüket azért a jóságért, szeretetért és áldozatkészségért, amelyet vele szemben tanúsítottak. Jóleső érzéssel vettük tudomásul, hogy ez alkalomból megjelent Pestszentlőrincen dr. Csiki Gábor püspöki-helynök is, aki ebédutáni pohárköszöntőjében meleg, atyai szeretettel szólt az ifjúsághoz.

PESTVIDÉK:

Rákospalotán a Máv-telepi református templomban húsvét első napján délelőtt 11 órakor istentiszteletet tartunk és urvacsorát osztunk.

Rákoshegyen húsvét másodnapján délelőtt fél 12 órakor istentiszteletet tartunk és urvacsorát osztunk a református imaházban.

Ujpesten húsvét másodnapján déli 12 órakor istentiszteletet tartunk és urvacsorát osztunk a Szent István téri református templomban.

Ujpesten április 4-én d. u. 4 órakor a Szent István-téri református templomban istentisztelet.

Rákospalotán a Máv-telepi református templomban április 9-én és 10-én, pénteken és szombaton délután fél 6 órai kezdettel evangélikációs napokat tartunk, melyre rákospalotai és pestújhelyi hiveinket szeretettel hívjuk. Április 11-én délután fél 5 órai kezdettel az evangélikációs napokat befejező istentiszteletet tartunk.

Sashalmi unitárius hiveink jól sikerült tea-délután rendeztek febr. 15-én, vasárnap d. u. a Margit-u. 28. szám alatti Fekete-féle kulturteremben. Szolgálattevő lelkésznek igazi unitárius lelkesedéssel segítettek: özv. Páll Miklósné és Madarász Albertné. Mintegy másfélórás kedves műsor keretében töltöttek el néhány órát igazi unitárius egyetértésben, unitárius és más vallású testvéreink. Megjelent dr. Csiki Gábor püspöki-helynök és a helybeli református lelkész is. Természetbeni adományokkal járultak hozzá a tea-délután sikeréhez: özv. Páll Miklósné, Madarász Albertné, Czifra Istvánné, Farkas Istvánné, Kozmáné Gálfalvi Zsuzsanna, Sigmond Lászlóné, Sigmond Elekné, Radics Gyuláné, Kiss Albertné, özv. Cselényi Gyuláné (ref.), Korójén Györgyné. A nemrég Rákospalotán, melyen mintegy 120-an és most Sashalmon, melyen 80-an vettek részt, megrendezett tea-délutánok közelebb hozzák egymáshoz hiveinket, akik így szeretetben találkoznak egymással s jó szolgálatot tesznek az unitárius ügynek. Reméljük, hogy rövidesen Ujpesten és Rákosszentmihályon is sor kerül ilyen közvetlen összejövetelre.

VIDÉK:

Gyulán márc. 7-én Szász János dunántúli lelkész, e városka egykori diákja tartott urvacsoraosztással egybekapcsolt istentiszteletet.

Kocsordi hírek. Az újonnan épített kulturteremben a kocsordi asszonyok áldozatos közreműködésével nyolc vallásos estélyt rendezett az egyházközség, melyet mindig szeretetvendég követett. A legutolsó ilyen est március 6-án volt. A műsorok időnként kulturfilmek levetítése elevenítette. Február 22-én este nagyszerű műsoros teaestélyt rendezett a Nőszövetség. Az egyházközség kulturtermében működő mozi előadásai rendjén minden vasárnap délután a község összes iskolás gyerekei ingyenes előadásban kulturfilmet néznek meg.

Az egyházközség általános megnyugvására szolgált, hogy a több esztendőn keresztül annyi vitára alkalmat adó 30 hold föld, végre a földreform igazságos és törvényes rendelkezéseinek megfelelően telekkönyvi végzéssel is az egyházközség tulajdonába ment át.

Márc. 14-én és 15-én a szabadságharc százéves emlékeztére a kulturteremben ünnepségek lesznek.

Több hír és közlemény helyszüke miatt jövő számunkra maradt.

ERDÉLY

Hódmezővásárhelyen és Szegeden tett látogatást a vizsgálószerk márc. 6-7. napjain. Szegeden bemutatkozó látogatást tettek a város vezetésénél, az egyetem rektoránál és a testvéregyházak elöljáróinál, köztük dr. Hamvas Endre csanádi püspöknél, aki rendkívüli szeretettel fogadta képviselőinket. Délután 5 órakor a ref. templomban száz lelket meghaladó szép gyülekezet előtt, melyben sok másvallású is jelen volt, dr. Csiki Gábor esperes-püspöki helynök végezte a szolgálatot. Az istentiszteletet követő közgyűlésen esküt tettek: Fekete Lajos és Szathmáry Miklós gondnokok, Páll Miklós pénztárnok. Hódmezővásárhelyen d. e. Pethő István szolgált, a d. u. 6 órakor szép közönség előtt tartott templomi ünnepélyen dr. Csiki Gábor „az imádság értelmé” c. tartott evangélikációs előadást. Az előadáson jelen volt a helybeli ref. és evang. gyülekezetek képviselőiben a lelkészek és a református egyházközség főgondnoka 35 presbiterével együtt. A gyülekezet május havában egyhetes gyülekezeti napokat tart s ezt az evangélikációs alkalmat köti egybe a kijavított orgona újrafelavatásával.

Füzesgyarmaton a vizsgálószerk kiszállását evangélikációs munkával kötik egybe. Márc. 18-19-én este áhitatokat tart esperes-püspöki helynök, márc. 20-án a centenáriumból emlékeznek, márc. 21-én vasárnap délelőtt dr. Csiki Gábor esperes püspöki helynök prédikál, délből közönség ifjúsági csoportja, a nőszövetséggel együtt.

TABLE OF CONTENT: The low of 1848, the Unitarian Religion was established, — by J. Ferencz, — Centenary meetings — News from Budapest and the country.

UNITÁRIUS ÉLET

A lap tulajdonosa a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Barabás István.

Budapest, V., Koháry-utca 4.

Evi előfizetési díja: 12 forint.

Nyomatott Máté Ernő könyvnyomdájában, Budapest, VIII., József-u. 41. szám. — Telefon: 137-626.

CIM: